

Formodet terrorist fra Quebec er en skakglad og racistisk antropolog

Introvert, men hadsk. Intelligent, men afstumpet. Gavmild, men nådesløs. Den formodede gerningsmand bag terrorangreb i canadisk moské fremstår gådefuld. Venner tegner nu konturerne af en sammensat mand.

TERROR

De var midt i aftenbønnen, da manden trådte ind i lokalet. Determineret, vred og uden tøven hævede han ifølge vidner sit våben og trykkede løs.

Kaos.

De bedende i moskeen i den canadiske by Quebecs islamiske kulturcenter væltede tumultarisk rundt mellem hinanden i forsøget på at finde ly for kugleregnen. Det lykkedes for halvdelen af de godt 50 moskégæster. Men 25 mænd slap ikke uskadt fra terrorangrebet, slet ikke 6 mænd i alderen 39 til 60 år, der alle blev dræbt på stedet.

JAKOB SHEIKH

Våbnet sad efter alt at dømme i hænderne på 27-årige AB, en militant højreekstremist, som natten til tirsdag blev bragt for retten for at modtage sin sigtelse. Det blev kort fornyelse: AB forholdt sig tavst afvisende til anklagen, og herved er det indtil videre blevet.

Men i ly af den retssag, der nu venter, følger flere og flere detaljer sig til fortællingen om den formodede terrorist. AB er en sammensat mand med et udtalt had til muslimer. Han havde forbindelser til velkendte ekstremister på den yderste canadiske højrefløj, og han omtalte den amerikanske præsident, Donald Trump, og Marine Le Pen, forkvinde for det yderliggående franske parti Front National, som børn omtaler superhelte.

AB er ikke dum; han er på vej til at gennemføre kandidatuddannelsen i antropologi og statskundskab ved Laval University i Quebec, han nyder at spille skak, og lige så rød af raseri, han ifølge flere bekendte kunne blive i ophedede diskussioner, lige så konsistent var han i sin vilje til at argumentere for de synspunkter, han bekendte sig til.

Mobbet i skolen

Den 27-årige er vokset op i den rolige bydel Cap-Rouge i Quebec. Bekendte fra hans tidlige år i skolen Les Compagnons-de-Cartier fortæller til den canadiske avis The Globe and Mail, hvordan han oprådte introvert og socialt akavet og ofte blev mobbet af sine klassekammerater.

En af dem - Toma Popescu - husker, at AB var bleg og kikset i tøj:

»Han klædte sig som en bonderøv,« siger han til avisen.

Michel Kingma-Lord, der voksede op med AB i Cap-Rouge, fortæller til flere medier, at han er »chokeret« over de tragiske nyheder - især fordi AB altid har slået ham som et roligt gemyt, som han blandt andet gik på ædelstensjagt med.

»Han var en virkelig god fyrr,« siger han.

Han efterlod ofte ekstreme kommentarer, der nedgjorde kvinder og flygtninge, på sociale medier
François Deschamps, Deschamps af en flygtningevenlig facebookside

»En virkelig gavmild type, altid lyttende og høflig.»

Da AB senere kom på universitetet, bemærkede de færreste noget usædvanligt ved ham. Det eneste iøjnefaldende var ifølge Michel Kingma-Lord, at den formodede massemand brugte mere tid i universitetets skakkklub end i klasselokalerne.

»Han delte ikke nogen politiske synspunkter. Når vi talte, var det bare almindelig snak.»

AB boede i en lejlighed øverst i en fire-etagersbygning tæt på universitetet. I sin fritid arbejdede han for en blodbank.

Heller ikke på de sociale medier vakte AB opsigt - hans facebookprofil var næsten klinisk renset for politiske standpunkter, og han deltog aldrig i politiske diskussioner. Et næsten påfaldende forhold, canadierens studie taget i betragtning.

Forvandlingen

Men noget ændrede sig i marts 2016. Her besøgte Marine Le Pen den canadisk-franske by, og flere personer, der omkring nyheder - især fordi AB altid har slået ham som et roligt gemyt, som han blandt andet gik på ædelstensjagt med.

»Han var en virkelig god fyrr,« siger han.

Østrig strammer sin udlændingekurs med burkaforbud

En mindre regeringskrise er løst i Østrig, som nu vil kræve, at asylansøgere skriver under på en særlig kontrakt. Ny præsident advarer mod populisme.

ØSTRIG STRAMMER TIL

ERIK JENSEN,
EUROPAKORRESPONDENT, BERLIN

Tildækkede kvinder i burka vil snart forsvinde fra gader og andre offentlige steder i Østrig, hvor parlamentet, der Nationalrat, i går behandlede et forslag fra regeringen om forbud mod burka og hijab sammen med flere andre stramninger af udlændingeloven.

I fremtiden skal flygtninge, som får asyl i Østrig i kortere eller længere tid, underskrive både en »kontrakt om integration« og en »erklæring om værdier«, hvorved de lover henholdsvis at arbejde for at integrere sig og støtte kerneværdier i det østrigske samfund.

»De, der ikke er klar til at acceptere oplyste værdier, må forlade vores land og samfund«, står der i ledsageteksten til det nye lovforslag fra regeringen. Østrig regeres som nabolandet Tyskland af en bred flertalskoalition hen over midten bestående af det socialdemokratiske SPÖ og det konservative ÖVP.

Det nye regeringsprogram med titlen 'Für Österreich' (For Østrig), der kommer, otte måneder efter at Christian Kern fra SPÖ i sidste overtog posten som kansler i landet, skal først og fremmest skaffe flere arbejdspladser og øge den indre sikkerhed. Over 35 sider præsenterer regeringen de stramninger af udlændingeloven,

ÖVP har ønsket, og bestræbelserne for at få flere i arbejde, som SPÖ satsede på.

»Den type slør, der dækker ansigtet helt, vil blive forbudt på offentlige steder«, sagde Christian Kern i forgårs på et pressemøde i Wien, da regeringen præsenterede sit nye program, som skal indføres i løbet af de næste 18 måneder. Af forslaget fremgår det også, at offentligt ansatte skal »præsenterer sig selv som religiøst neutrale«. Det bliver med andre ord også forbudt for dem at bære burka. Et forbud, der implementeres først i det østrigske retsvæsen.

»Jeg vil undgå at give 600.000 muslimer i Østrig en følelse af, at de ikke er en del af vores samfund«, sagde Christian Kern ved præsentationen.

Forsøg på at dæmme op for FPÖ

Programmet og ikke mindst dets titel ses af politiske iagttagere i Østrig som et forsøg på at dæmme op for det højrenatio-

De, der ikke er klar til at acceptere oplyste værdier, må forlade vores land og samfund
Ledsagetekst til østrigsk lovforslag

den anden og afgørende grund. Det kostede SPÖ's Werner Faymann kanslerposten, som Christian Kern, tidligere direktør for de østrigske jernbaner, overtog.

Valget blev dog i sidste ende vundet af Alexander Van der Bellen, tidligere leder af De Grønne i Østrig. Han blev indsat i

had, snarere et led i denne nye national-konservative identitetsbevægelse, som er mere intolerant, end den er hadehold,« siger Deschamps.

Truften fra højre

Boissoneault og flere andre venner til den formodede terrorist betoner sammenhængen mellem højredrejningen i europæisk politik og denne bevægelses legitimering af hadforbrydelser mod muslimer. Massakren i Quebec står således ikke alene. Mens verdens øjne i december var rettet mod lastbilangrebet i Berlin, trængte en mand samme dag ind i en moské i Zürich, Schweiz, og skød tre bedende. Fire dage for blev den højreekstremistiske Dylann Roof dømt for en massekrænkelse, han året forinden begik i en kirke i amerikanske Charleston. Og i weekenden blev overgreb mod muslimer.

Antallet af amerikanske hadforbrydelser mod muslimer er steget mærkbart efter Donald Trumps valgsejr, og Sindre Bangstad, norsk socialantropolog og mangeårig forsker i højreekstremisme, mener, at der er en sammenhæng mellem højrepopulismens fremmarch og overgreb mod muslimer.

»Det er vanskeligt at pege på en direkte

MINDESTUND.

Ved et vågearrangement i Moncton i New Brunswick tændes der lys for ofrene for skyderiet i moskeen i Quebec City, hvor seks mennesker mistede livet. Manden, der mistænkes for at stå bag, havde blandt andet markeret sig med nationalistiske holdninger på nettet.
Foto: Darren Calabrese/The Canadian Press via AP

vej fra den højrepopulistiske linje, som Trump og Le Pen er eksponenter for, til angreb som det, vi har set i Quebec. Men højrepopulistiske bevægelser har været dygtige til at sætte muslimer ind i en højreekstrem forståelse. Man bygger en idé op om muslimer som en slags trussel, og i et sådant verdensbillede vil der altid være en type som AB og for den sags skyld norske Anders Behring Breivik, som er villige til at tage den ideologi og gå skridtet længere. Typer, som mener, at højrepopulisterne ikke er hårde nok,« siger han.

Bangstad peger på sammenfaldet mellem AB's og Breiviks ideologiske interesser. Derudover lader canadieren til at have den samme fascination af militær og våben som nordmanden, der i 2011 slog 77 mennesker ihjel. På et af sine profilbilleder er AB, der er barnebarn af en veteran fra Anden Verdenskrig, klædt som militærrekruit.

Politiet kender endnu ikke motivet bag angrebet, som Canadas premierminister, Justin Trudeau, har kaldt for »et terrorangreb mod muslimer«. En af de muslimer, der omkom under terrorangrebet, var en professor fra AB's eget universitet. Han hed Khaled Bellacemi, forskede i fødevarer videnskab og blev 60 år gammel.

jakob.sheikh@pol.dk